

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

IMHALLEF

**Onor. Abigail Lofaro LL.D., Dip. Stud. Rel.,
Mag. Jur. (Eur. Law)**

Illum 22 ta' Frar, 2018

Rikors Guramentat numru : 230/16 AL

A B

vs

C D

Il-Qorti:

Rat ir-rikors guramentat ippresentat mill-attrici, li *in forza* tieghu, wara li ppremettiet :

1. Illi l-attrici u l-konvenut m'humiex mizzewwga;
2. Illi l-partijiet kellhom relazzjoni bejniethom u frott ta' din ir-relazzjoni twieled il-minuri J D fil-25 ta' Novembru, 2003 [**Dok. A**];
3. Illi l-intimat abbanduna lill-minuri J D kompletament u mhux biss m'acceddix ghalih, izda sahsitra naqas li

jivversa manteniment versu l-minuri u qatt ma kkontribwixxa għall-ispejjez tal-ispejjez minuri;

4. Illi permezz ta' digriet mogħti minn din l-Onor Qorti fl-20 t'Awwissu, 2016 [**Dok. B**], filwaqt li l-esponenti giet awtorizzata sabiex tipprocedi b'din il-kawza, l-intimat gie ordnat jissomministra manteniment versu l-minuri J fl-ammont ta' €500 fix-xahar b'effett mill-21 ta' Marzu, 2016, liema manteniment jinkludi l-ispejjez ta' edukazzjoni u sahha tal-minuri u liema manteniment għandu jizdied kull sena skont l-indici tal-gholi tal-hajja;
5. Illi minkejja li l-intimat gie debitament interpellat biex ihallas huwa baqa' inadempjenti;

Talbet li l-konvenut jgħid għaliex din il-Qorti m'għandhiex prevja kull dikjarazzjoni li hija meħtieġa skont il-Ligi :

- a. tafda l-awtorita' parentali tal-minuri J D f'idejn l-esponenti ommu;
- b. tafda l-kura u kustodja tal-minuri J D f'idejn l-esponenti ommu;
- c. tordna li l-missier intimat jigi ordnat jissomministra dik ir-retta alimentari stabbilita minn din l-Onor Qorti, liema manteniment għandu jigi versat skont it-termini stabbiliti mill-Qorti;
- d. tordna li l-manteniment dovut għandu jitnaqqas direttament minn kwalsiasi salarju u/jew beneficcji li qed jircievi l-intimat u jintbghat direttament lill-esponenti attrici;
- e. tordna li l-intimat jigi kkundannat ihallas lill-esponenti l-arretrati ta' manteniment stabbiliti minn din l-Onor Qorti versu l-minuri J u dan b'effett mid-data tat-twelid tal-minuri 'il quddiem.
- f. tordna li l-intimat jigi kkundannat ihallas lill-esponenti l-arretrati ta' spejjez edukattivi, medici u extra-kurrikulari mhallsa mill-esponenti versu l-minuri J u dan b'effett mid-data tat-twelid tal-minuri 'il quddiem.

Bl-ispejjeż kontra l-intimat li huwa minn issa stess ingunt in subizzjoni;

Rat il-lista tax-xhieda tal-attrici;

Rat illi l-konvenut ma ġgustifikax il-kontumaċja tiegħu u għalhekk il-Qorti¹ ordnat l-isfilz immedjat tar-risposta ġuramentata tiegħu;

Rat l-affidavit tal-attrici;

Rat id-dokumenti kollha esebiti u l-atti proċesswali kollha;

Rat illi b'digriet tal-Qorti tal-10 t'Ottubru 2017², ġew allegati l-atti tal-medjazzjoni fl-ismijiet premissi, bl-ittra nnumerata 1806/2015 mal-proċess odjern; illi l-Qorti ħadet konjizzjoni tal-istess atti tal-medjazzjoni;

Rat illi l-medjatur Charlene D iffissat erba' seduti ta' medjazzjoni bejn il-partijiet fis-segwenti dati: id-9 ta' Frar 2016, l-10 ta' Marzu 2016, il-11 ta' Mejju 2016 u t-22 ta' Ġunju 2016, li minnhom il-konvenut ma deher qatt;

Rat illi l-kawża ġiet differita għal-lum sabiex tingħata s-sentenza;

Ikkunsidrat:

KONSIDERAZZJONIJIET

Illi l-Qorti għandha quddiemha azzjoni fejn ir-rikorrenti qiegħda titlob li tiġi fdata esklussivament bil-kura u l-kustodja ta' iben il-partijiet ossia il-minuri J D, imwieled fil-25 ta' Novembru 2003³. Hija titlob ukoll li l-intimat jiġi ordnat iħallasha manteniment għall-minuri, kif ukoll arretrati ta' manteniment mit-twelid tal-minuri J.

¹ Digriet tat-2 ta' Mejju 2017, fol. 16

² Fol. 35

³ Ċertifikat tat-twelid tal-minuri jinsab esebit fol. 4 tal-proċess

Illi s-sitwazzjoni rigwardanti l-manteniment *pendente lite* hija regolata permezz ta' digriet ta' din il-Qorti kif diversament presjeduta iddatat l-20 t'Awwissu 2016⁴, illi permezz tiegħu il-Qorti ordnat lil C D iħallas lil A B bħala manteniment għall-minuri J is-somma ta' ħames mitt euro (€500) fix-xahar b'effett mill-21 ta' Marzu 2016, li jinkludi l-ispejjeż ta' edukazzjoni u saħħa, liema manteniment jizdied kull sena skond l-indiċi tal-għoli tal-ħajja.

PROVI MIĠJUBA

Permezz tal-affidavit tagħha⁵, l-**attriċi** spjegat kif hija kellha relazzjoni mal-konvenut illi minnha fil-25 ta' Novembru 2003, welldet lil binha J. Għalkemm il-konvenut ried jibqa' jiltaqa' magħha, huwa ma riedx jerfa' r-responsabilita' tat-tifel. Dejjem għamililha diffiċli ħafna biex jgħaddilha manteniment u lanqas biss ried jirrikonoxxi lit-tifel. Għal din ir-raġuni, hija istitwriet proċeduri quddiem din il-Qorti sabiex il-konvenut ikun rikonoxxut bħala missier il-minuri J. Dawn il-proċeduri fl-ismijiet A B vs. L-Avukat Mark Busuttil et noe. ġew decizi fit-23 ta' Novembru 2007⁶ fejn din il-Qorti kif diversament presjeduta ikkonfermat li l-konvenut C D huwa l-missier naturali tal-minuri J.

Tixhed illi C qatt ma wera interess biex jara lil ibnu, jew biex ikun jaf jekk huwiex sejjer tajjeb fl-iskola. Hija ġieli ħadet lil binha jara lil missieru fuq ix-xogħol, iżda x'hin il-kollegi tiegħu jinfurmawh li hemm it-tifel, huwa joħroġ minn bieb ieħor.

Minkejja li C kien ippromettielha li jgħaddilha €280⁷ kull erbgħa ġimgħat bħala manteniment għat-tifel, dan ġara ftit drabi biss peress illi l-istess manteniment kellu jinqata' direttament mis-salarju tiegħu, iżda huwa wara ftit waqaf mix-xogħol u kwindi l-

⁴ Kopja legali hija esebita fol. 5

⁵ Fol. 19

⁶ Rikors Ġuramentat: 362/2006JA, Kopja legali tas-sentenza tinsab esebita fol. 23

⁷ Ftehim bejn il-partijiet iddatat il-31 t'Ottubru 2012, esebit fl-atti tal-medjazzjoni

manteniment waqaf fiesrem. Lanqas m'għen lill-attriċi meta t-tifel gie bżonn sessjonijiet mal-psikologa li kienu swew €450.

Il-minuri jiffrekwenta in-nursery tal-futbol ta' San Ġwann u l-attriċi tħallaslu €210 kull tliet xhur⁸, oltre l-ispejjeż tal-kit u tal-attivitajiet oħra li jsiru fin-nursery minn żmien għal żmien. Huwa jitgħallem ukoll il-pjanu u l-attriċi tħallaslu €10 għal żewġ lezzjonijiet fil-ġimgħa. Jieħu wkoll ftit lezzjonijiet privati fil-Matematika u fl-Ingliż.

Minbarra dawn l-ispejjeż, l-attriċi tħallas ukoll il-kera li tammonta għal €340 fix-xahar, €24 fix-xahar għall-internet, ċirka €80 kull xahrejn għad-dawl u l-ilma u bejn €250 u €300 fix-xahar għall-ikel u t-toiletries.

Biex tlaħħaq ma' dawn l-ispejjeż kollha, l-attriċi tagħmel saġrificċji kbar u spiss ikollha tissellef mingħand il-familjari tagħha. Sas-sena 2015 hija kienet tiddependi mill-Assistenza Soċjali għall-għixien tagħha⁹ u kienet tipperċepixxi għajnuna, inkluż *children's allowance*, li b'kollox jammontaw fl-incirka ta' €6,000. Hija taħdem bħala *housekeeper* fid-Diplomat Hotel u tipperċepixxi salarju ta' €750 fix-xahar¹⁰. Din il-paga ma sservihex u spiss iddur għall-għajnuna mingħand ommha, missierha u oħtha. Meta żżur lill-familjari tagħha fil-Marokk, kienu dejjem l-istess familjari li tħallsulhom u żammewhom jgħixu ġewwa darhom.

Min-naħa tiegħu, il-konvenut dejjem kellu salarju tajjeb u saħansitra kien jagħmel part-time. L-attriċi tixhed li dan l-aħħar skopriet illi huwa għamel kumpanija sabiex ibiegħ il-karozzi *second hand*.

PRINĊIPJI LEGALI

⁸ Riċevuta esebita bħala Dok. G, fl-atti tal-medjazzjoni

⁹ Prospett esebit bħala Dok. E fl-atti tal-medjazzjoni

¹⁰ Mill-FS3 tas-sena 2016 esebita fol. 33, jirriżulta illi fi tliet xhur bejn Ottubru u Diċembru 2016, l-attriċi qalgħet is-somma medja ta' €784.16 kull xahar (Gross għal tliet xhur: €2665, naqqas €65 taxa u €247.52 kontribuzzjonijiet tas-Sigurta' Soċjali: jifdal netti €2352.48 għal tliet xhur)

Illi huwa ritenut fil-ġurisprudenza tagħna li, f'kawzi bħal din, il-Qorti għandha tikkunsidra l-aqwa interess tal-minuri.

Fil-kawża Jennifer Portelli pro.et noe. vs. John Portelli¹¹ intqal: *“Jingħad illi l-kura tat-tfal komuni tal-miżżewġin, sew fil-liġi antika u sew fil-liġi vigenti, kif ukoll fil-ġurisprudenza estera u f'dik lokali hija regolata mill-prinċipju tal-aqwa utilita' u l-akbar vantaġġ għall-interess tal-istess tfal li ċ-ċirkustanzi tal-każ u l-koeffiċjenti tal-fatti partikulari tal-mument ikunu jissuġġerixxu. Illi in konsegwenza, ir-regola sovrana fuq enunċjata għandha tipprevali dwar il-kustodja u l-edukazzjoni tat-tfal komuni tal-miżżewġin, sew meta l-konjuġi jisseparaw ruħhom ġudizzjarjament, sew meta jiġu biex jisseparaw konsenswalment;”*

Illi fil-kawża fl-ismijiet Susan Ellen Lawless vs. Il Reverendo George Lawless¹², il-Qorti kienet qalet illi *“la cura ed educazione dei figli, nel caso che la moglie non continua ad abitare col marito, deve essere commessa ed affidata a colui, fra i conjughi, che si riconoscerà' piu atto ed idoneo a curarli ed educarli, avuto riguardo alla loro eta', ed a tutte le circostanze del caso – sotto quei provvedimenti, che si reputino spediti pel vantaggio di tali figli”.*

Illi ngħad ukoll fil-kawża fl-ismijiet John Cutajar vs. Amelia Cutajar et¹³ u Maria Dolores sive Doris Scicluna vs. Anthony Scicluna¹⁴ illi *“apparti l-ħsieb ta' ordni morali u dak ta' ordni legali, li għandhom setgħa fil-materja ta' kura u kustodja tat-tfal in ġenerali, il-prinċipju dominanti 'in subjecta materia', li jiddetermina normalment u ġeneralment il-kwistjonijiet bħal din insorta f'dina l-kawża, huwa dak tal-aktar utilita' u dak tal-aqwa vantaġġ u nteress tal-istess minuri fl-isfond taċ-ċirkostanzi personali u 'de facto' li jkun jirriżultaw mill-provi tal-każ li jrid jiġi riżolut...”*

¹¹ Deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fil-25 ta' Ġunju 2003, Ċitazz Numru: 2668/1996/2RCP

¹² Deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fil-8 ta' Diċembru 1858;

¹³ Deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fit-28 ta' Jannar 1956;

¹⁴ Deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fis-27 ta' Novembru, 2003 (Ċitazzjoni Numru. 1715/2001/1RCP)

Il-Qorti għaldaqstant, għandha s-setgħa illi jekk ikun fl-añjar interess tal-minuri, tafda wieħed biss mill-ġenituri bil-kura u l-kustodja tal-minuri u dana ai termini tal-Artikolu 56 tal-Kodiċi Ċivili¹⁵. Illi kif kellha l-okkażjoni ttenni din il-Qorti diversi drabi, l-interess tal-minuri huwa iprem mid-drittijiet tal-ġenituri. *“Il-Qorti tirrileva illi filwaqt li dejjem tagħti piż għad-drittijiet tal-ġenituri, l-interess suprem li żżomm quddiemha huwa dejjem dak tal-minuri, kif anke mgħallma mill-ġjurisprudenza kostanti tagħna hawn ‘il fuq iċċitata.”*¹⁶

Il-prinċipju legali tal-manteniment tal-ulied huwa msejjes fuq l-Artikolu 7(1) tal-Kodiċi Ċivili li jstipula: ***“Il-ġenituri għandhom l-obbligu li jieħdu ħsieb, imantnu, jgħallmu u jedukaw lil uliedhom bil-mod stabbilit fl-artikolu 3B ta' dan il-Kodiċi.”*** L-artikolu 3B tal-istess Kodiċi jstipula illi: ***“Iż-żwieġ jimponi fuq il-miżżewġin l-obbligu li jieħdu ħsieb, imantnu, jgħallmu u jedukaw lil ulied li jiġu miż-żwieġ skond il-ħila, xeħtiet naturali u aspirazzjonijiet ta' l-ulied.”***

Għalhekk abbażi tal-premess, jirriżulta mid-dispożizzjonijiet tal-liġi, li l-ġenituri għandhom l-istess obbligi verso uliedhom, u għalhekk it-tnejn li huma għandhom jikkontribwixxu għat-trobbija ta' l-istess. L-obbligu taż-żewġ ġenituri lejn l-ulied jibqa' bażikament l-istess: kull wieħed skond il-mezzi tiegħu, ikkalkulati skond id-dispożizzjonijiet ta' l-artikolu 20 ta' l-istess Kodiċi, u l-bżonnijiet ta' l-istess minuri.

Kif jaf kulħadd, meta l-Qorti tiġi biex tistabbilixxi manteniment, m'hemmx xi formula stabbilita fil-liġi li biha l-Qorti tagħmel il-kalkoli biex imbagħad joħroġ ir-riżultat. Iżda fl-artikolu 20 ta' l-istess Kapitolu insibu kif jitqies il-manteniment. Dan l-artikolu jaqra hekk:

(1) Il-manteniment għandu jingħata skont il-bżonn ta' min jitolbu u l-mezzi ta' min għandu jagħtih.

¹⁵ Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta.

¹⁶ Frances Farrugia vs. Duncan Caruana, deċiża fil-31 ta' Mejju 2017 (Rikors Ġuramentat 268/11AL)

(2) Fl-istharriga sabiex jinsab jekk min jitlob il-manteniment jistax jaqalghu xort'oħra, għandu jittieħed qies ukoll tal-ħila tiegħu fl-eżercizzju ta' xi professjoni, arti jew sengħa.

(3) Meta jinqiesu l-mezzi ta' min hu obligat għall-manteniment, għandu jingħadd biss il-qligh tiegħu mix-xogħol tal-professjoni, arti jew sengħa, is-salarju jew il-pensjoni tiegħu mogħtija mill-Gvern jew minn ħaddieħor, u tal-utili tal-beni, sew mobbli kemm immobbli u kull dħul li jinħoloq taħt trust.

(4) Ma jitqiesx li għandu mezzi biżżejjed biex jagħti l-manteniment min ma jistax jagħtih ħlief billi jilqa' f'daru l-persuna li titlob dak il-manteniment, jekk din il-persuna ma tkunx axxendent jew dixxendent.

(5) Meta jinqiesu l-mezzi ta' min jitlob il-manteniment, għandu jittieħed qies ukoll ta' kemm jiswew il-beni tiegħu mobbli jew immobbli kif ukoll ta' kull interess benefiċjarju taħt trust.

Inoltre, il-Qorti dejjem irritjeniet illi l-ġenituri ma jstgħux jabdikaw mir-responsabilita' tagħhom li jmantnu lil uliedhom materjalment, hu kemm hu l-introjtu tagħhom. Dejjem kienet tal-fehma illi l-obbligu tal-manteniment huwa wieħed assolut u għalhekk kull ġenitur għandu l-obbligu li jmantni lil uliedu anke jekk il-mezzi tiegħu huma baxxi jew ikun diżokkupat. Il-Qorti ma tista' qatt taċċetta li persuna ġġib it-tfal fid-dinja u titlaq kull responsabilita' tagħhom fuq il-ġenitur l-ieħor jew inkella fuq l-istat. Il-Qorti saħqet dan, fost oħrajn, fil-każ fl-ismijiet Marcon sive Connie Camilleri vs. Gianluca Torres¹⁷, fejn il-missier kien qiegħed jiskonta diversi pieni fil-Facilita Korrettiva ta' Kordin u wkoll fil-kawża fl-ismijiet Shawn Agius vs. Scisanne Farrugia¹⁸, fejn l-omm tat-tarbija mertu tal-kawża kienet hija stess minuri.

¹⁷ Rikors Ġuramentat 267/15AL deċiż fis-27 t'April 2017;

¹⁸ Rikors Ġuramentat 39/17AL deċiż fit-13 ta' Frar 2018;

APPLIKAZZJONI TAL-PRINĊIPJI LEGALI GĦALL-KAŻ ODJERN

Fl-ewwel lok, il-Qorti tirrileva li l-attriċi mhijiex korretta li tgħid illi hija istitwiet il-proċeduri ta' filjazzjoni ċċitati għaliex il-konvenut ma riedx jirrikonoxxi lit-tifel. Dawn il-proċeduri fil-verita' saru għaliex fiż-żmien tal-konċepiment tat-tarbija kif ukoll fit-twelid tagħha, l-omm kienet miżżewġa ma' Alston B u għalhekk il-minuri ġie rreġistrat bħala iben l-istess Alston B qua zewġ omm it-tarbija. Kien proprju minħabba l-preżunzjonijiet legali naxxenti mil-liġi, partikolarment mill-Artikolu 67 tal-Kodiċi Ċivili li t-tarbija ma ġietx imniżżla bħala l-wild ta' C D, sitwazzjoni li l-istess D ma kellu ebda kontroll fuqha. Illi l-intimat stqarr pubblikament illi l-minuri J huwa l-wild naturali tiegħu u dan permezz ta' att pubbliku fl-atti tan-Nutar Dottor Marilena Cristina u wkoll b'rikors ġuramentat fl-atti tal-mandat t'inibizzjoni biex twaqqaf persuna milli tiegħu minuri barra minn Malta, mandat innumerat 905/04 fl-ismijiet C D vs. A B¹⁹.

Dwar il-kura u l-kustodja tal-minuri J, il-Qorti tikkunsidra illi l-minuri, mit-twelid, dejjem ġie kkurat minn ommu l-attriċi. Ir-responsabilita` għall-għixien u t-trobbija tal-minuri dejjem waqgħu fuq l-omm, li bla dubju għamlet saġrifċċji kbar biex binha ma jkun nieqes minn xejn. Minkejja l-mezzi limitati tagħha, hija ma ċċaħndux milli jitgħallem il-pjanu u jattendi għat-training tal-futbol. Meta ġie bżonn psikologu, ħaditu fejn kellu bżonn u issa li jeħtieġ ftit lezzjonijiet privati, qiegħda tibagħtu wkoll. Min-naħa tiegħu, il-konvenut ma fittixx li jżomm il-kuntatt m'ibnu u lanqas jinforma ruħu dwar l-iżvilupp tiegħu. Meta jkollu l-okkażjoni li jiltaqa' miegħu ħalli jsir jafu aħjar, il-missier jevita li jiltaqa' mat-tifel!! Għall-medjazzjoni ma deherx lanqas darba, meta din kienet okkażjoni tajba biex jesigi li jingħata aċċess adegwat għal ibnu qabel ikun tard wisq. Il-minuri diġa għandu erbatax-il sena u l-konvenut f'dawn is-snin kollha ma kienx preżenti fit-trobbija ta' ibnu. Għalhekk jirriżulta li l-konvenut la qatt kellu u lanqas għandu interess fil-minuri u konsegwentement il-Qorti ma tarax għalfejn m'għandhiex tilqa'

¹⁹ Dawna jirriżultaw mir-rikors ġuramentat ippreżentat minn Karima Abdilla fil-kawża tal-filjazzjoni ġja ċċitata (Rikors Ġuramentat: 362/2006JA)

t-talba tal-attriċi li l-kura u l-kustodja tal-minuri J D tkun unikament u esklussivament afdana lilha.

Dwar il-manteniment pagabbli għall-minuri, il-Qorti tirrileva illi l-manteniment preżentement iddekretat huwa ftit eċċessiv, tenut kont illi minkejja l-allegazzjoni tal-attriċi li l-missier dejjem kellu impjieg tajjeb, hija m'elaboratx x'inhu dan l-impjieg, u lanqas issostanzjat l-allegazzjoni tagħha b'dokumenti. Il-Qorti tapprezza li din ix-xieħda m'hijiex kontradetta mill-konvenut iżda tirrileva li l-attriċi ma tiddejjaqx tgħawweġ il-fatti kif jaqbel lilha, b'hal meta f'rikors ġuramentat wieħed qalet li l-konvenut irrikonoxxa lill-minuri b'hal ibnu permezz ta' att pubbliku, u fl-affidavit tagħha fl-atti tal-proċediment odjern, daqstantieħor ġuramentat, iddikjarat illi l-konvenut ma riedx jirrikonoxxi lil ibnu. Illi meta l-Qorti tqis il-ħtiġijiet tal-minuri, l-introjtu tal-attriċi u tippreżumi x'jista' jkun l-introjtu tal-konvenut kontumaċi, tasal għall-fehma illi manteniment ta' tliet mija u għoxrin Ewro (€320) kull erba' ġimgħat huwa wieħed ġust. Il-Qorti qiegħda tagħti piż ukoll lill-fatt li fl-2012, il-konvenut ma kellux id-diffikolta jaċċetta li jħallas is-somma ta' €280 kull erba' ġimgħat b'hal manteniment għal ibnu.

Is-somma ta' tliet mija u għoxrin Ewro (€320) kull erba' ġimgħat pagabbli mill-konvenut lill-attriċi tkun tinkludi l-manteniment tal-minuri u sehem il-konvenut mill-ispejjeż kollha inkorsi għall-edukazzjoni u għas-saħħa tal-minuri, kif ukoll l-ispejjeż għall-attivitajiet extra-kurrikulari. Il-Qorti ma tarax kif il-partijiet jistgħu ta' sikwit jiskambjaw riċevuti sabiex l-attriċi tkun tista' tirkupra nofs l-ispejjeż inkorsi għall-minuri. Huwa għalhekk illi qiegħed jiġi deċiż li fiċ-ċirkostanzi il-manteniment pagabbli ser ikopri ukoll dawn l-ispejjeż ta' saħħa u edukazzjoni.

Il-manteniment iffissat jiżdied kull sena skont l-indiċi tal-għoli tal-ħajja. Dan il-manteniment jista' jitnaqqas direttament minn kwalsiasi paga, introjtu jew benefiċċju soċjali li jista' jipperċepixxi l-konvenut u jibqa' jitħallas sakemm il-minuri jagħlaq l-eta' ta' tmintax (18)-il sena. Iżda fl-eventwalita' li iben il-partijiet jibqa' jistudja, fuq bażi *full-time*, wara li jilħaq l-eta' maġġorenni, il-manteniment għandu jibqa' jitħallas sakemm it-

tifel jagħlaq l-eta` ta' tlieta u għoxrin (23) sena jew sakemm itemm l-istudji tiegħu, skont liema eventwalita` tavvera ruħha l-ewwel. Kwalunkwe beneficiċju soċjali in konnessjoni mal-minuri, inkluż *children's allowance* għandu jkun perċepibbli mill-attriċi.

Rigward it-talba tal-attriċi sabiex il-konvenut jiġi ordnat iħallas arretrati ta' manteniment mit-twelid tal-minuri J, il-Qorti tirrileva li jirriżulta mill-provi illi xi manteniment matul iż-żmien tħallas mill-missier. Dana għaliex l-attriċi tixhed fis-sens li l-konvenut kien iħabbatha biex jgħaddilha xi manteniment u mhux li qatt m'għaddhilha manteniment. Meta laħqu l-ftehim fis-sena 2012, il-konvenut għal xi żmien kien beda jgħaddi lill-attriċi s-somma ta' €280 kull erba' ġimgħat li kienet tinqata' direttament mill-paga tiegħu, sakemm imbagħad biddel l-impjeg tiegħu u l-manteniment waqaf ħesrem. Għalhekk filwaqt li jirriżulta li għal xi żmien il-konvenut ħallas xi manteniment, il-Qorti ma tafx b'ċertezza kemm effettivament ħallas. Il-provi xejn m'huma definiti. Il-konvenut kellu kull opportunita' li jirribatti t-talbiet tal-attriċi iżda naqas li jagħmel dan fil-parametri tal-liġi, biex b'hekk rema l-opportunita' li jispjega lill-Qorti dak li huwa ġja ħallas.

Illi għalhekk, fil-waqt illi l-Qorti jirriżultalha sal-grad tal-probabbli, illi bħala regola f'dawn l-erbatax-il sena ta' ħajja tal-minuri J, il-kontribut materjali tal-konvenut versu ibnu J kien wieħed sporadiku u rregolari, il-komputazzjoni tagħha ta' dak illi huwa dovut f'arretrati ta' manteniment ma jistax ma jkunx wieħed *arbitrio boni viri*, tenut kont il-provi miġjuba quddiemha. Għaldaqstant, il-Qorti ser tgħaddi biex tordna lill-konvenut sabiex iħallas lill-attriċi is-somma globali ta' tletin elf Ewro (€30,000) rappreżentanti manteniment għall-minuri J mit-twelid sad-data tal-preżenti.

Rigward is-sitt talba tal-attriċi, illi l-intimat jiġi kkundannat iħallas lill-esponenti l-arretrati ta' spejjeż edukattivi, mediċi u extra-kurrikulari mħallsa mir-rikorrenti għall-minuri J b'effett mid-data tat-twelid tal-minuri 'il quddiem, din it-talba tirriżulta totalment soretta minn kwalsijasi prova u għalhekk ma tistax tiġi akkolta speċifikatament. Madankollu il-Qorti hija tal-fehma illi s-somma ta' tletin elf Ewro (€30,000) appena llikwidata, għandha tinkludi

wkoll l-arretrati fl-ispejjeż edukattivi, mediċi u extra-kurrikulari li qegħdin jiġu mitluba permezz tas-sitt talba.

DEĊIDE

Għalhekk, għal dawn il-motivi, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi tilqa' t-talbiet kollha tar-rikorrenti u konsegwentement:

- 1. tafda l-awtorita' parentali tal-minuri J D f'idejn ir-rikorrenti ommu A B;**
- 2. tiddikjara li l-kura u l-kustodja tal-minuri J D, imwieled fil-25 ta' Novembru 2003 qed tiġi fdata unikament u esklussivament f'idejn ommu ir-rikorrenti A B,** b'dana illi kwalsiasi deċiżjoni (kemm ordinarja kif ukoll straordinarja) rigwardanti saħħa, edukazzjoni, reliġjon, trobbija, safar tal-minuri, inkluż ħruġ u/jew tiġdid tal-passaport tal-minuri u b'mod ġenerali kull deċiżjoni oħra rigwardanti l-minuri għandha tittieħed mir-rikorrenti weħidha mingħajr il-bżonn tal-awtorizzazzjoni u/jew il-kunsens tal-intimat;
- 3. tordna lill-konvenut sabiex iħallas lill-attriċi kull erba' ġimgħat is-somma ta' tliet mija u għoxrin Ewro (€320)** liema somma tinkludi l-manteniment tal-minuri u wkoll sehem il-konvenut mill-ispejjeż kollha inkorsi għall-edukazzjoni, għas-saħħa u għall-attivitajiet extra-kurrikulari tal-minuri. Il-manteniment iffissat jizdied kull sena skont l-indiċi tal-għoli tal-ħajja. Dan il-manteniment jista' jitnaqqas direttament minn kwalsiasi paga, introjtu jew benefiċċju soċjali li jista' jipperċepixxi l-konvenut u jibqa' jitħallas sakemm il-minuri jagħlaq l-eta` ta' tmintax (18)-il sena. Izda fl-eventwalita` li iben il-partijiet jibqa' jistudja, fuq bażi *full-time*, wara li jilħaq l-eta` maġġorenni, il-manteniment għandu jibqa' jitħallas sakemm it-tifel jagħlaq l-eta` ta' tlieta u għoxrin (23) sena jew sakemm itemm l-istudji tiegħu, skont liema eventwalita` tavvera ruħha l-ewwel. Kwalunkwe benefiċċju soċjali in

konnessjoni mal-minuri, inkluż *children's allowance* għandu jkun perċepibbli mill-attriċi.

4. **Tordna lill-konvenut iħallas lill-attriċi is-somma ta' darba ta' tletin elf Ewro (€30,000)**, bl-impjegħax legali dekorribbli mid-data tal-preżenti, sad-data tal-pagament effettiv, kontra l-konvenut, liema somma tirrappreżenta l-manteniment għall-minuri J mit-twelid sad-data tal-preżenti, liema somma tinkludi wkoll l-arretrati fl-ispejjeż edukattivi, mediċi u extra-kurrikulari kif mitluba fis-sitt talba attriċi.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut.